

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. augusztus 25.

Vasárnap.

XX. évfolyam. 67. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyesszám ára 10 fillér.

A lap szemléi részét 1 le 5 közlemények. Vajna
Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési
pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasáb a petisörért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

A magas politika.

Mintha nem foglalnák el eléggé a belügyek a nagy és kis államokat, a nyáron ismételt külső vonatkozásokat hoztak szőnyegre és sok részről nagy igyekezettel állították fel az ellentéteket, melyek megoldását békés úton alig lehetett várni. Főképpen a Balkán félszigeti viszonyok mutattak egészen megváltozott arcot s már már úgy tetszett, mintha ama kis államok, melyek barátságban éltek velünk, egyetlen éj alatt mind halálos ellenségeinkké lettek volna és csak a pillanatot várják, melyben egy hatalmas ellenségünk támad, hogy azzal egyesülten ránk rontsanak s így fizessék vissza azt a sok jót, melyet ismételt tettünk velük. A hatalmas ellenség, melyre számítottak, természetesen Oroszország. A balkáni államokra nézve megállapodásra jutottunk ugyan Oroszországgal, mely megállapodás szerint a státus quo-nak fenn kellene maradni; de ez a konjunkturál politikusokat annál kevésbé látszott a mellett szólni, hogy az orosz akadályozta, minthogy valóban sok jel mérvadó körök nem igen érzik magukat az említett megállapodás által megszorítva terveikben és akcióikban. Kiegészítette a képet egy érdekösszeütközés konstatálása monarchiánk és Olaszország közt mely utóbbinak Albániára vonatkozó aspirációkat tulajdonítottak. Ez fatális helyzet, mely Oroszországgal, Olaszországgal s majd minden balkán állammal ellentétben állónak mutatna bennünket, nálunk nem okozott — s elég különös, — komoly nyugtalanságot. Ugy tetszett mintha egészen ellefedtünk volna a borzongást.

Ellenben a német vámtarifa tervezete már mélyebb hatást keltett; de itt is meg kell jegyeznünk, hogy a vezető körök egy pillanatra sem tértek el a helyzet nyugodtabb és higgadtabb felfogásától, és rendithetetlenül ragaszkodtak a reményhez, hogy gazdasági téren sem kerül szakításra a dolog.

Most már kezdenek a fellegek elvonulni s úgy látszik, hogy a közvéleménynek jó szimatja volt, midőn egyes esetek által nem engedte magát közönyéből kizökkenten. Tulságos sok lenne, ha valaki azt várná, hogy a monarchia és Oroszország megegyezése folytán soha többé nem lesz mozgolódás a Balkánon; azt sem lehet feltenni, hogy teljesen le lehessen kötni mindazokat a mellékáramlatokat, melyek Oroszországban a hivatalos politika mellett érvényesülésért viaskodnak. Ezért szerencsének kell tar-

tani, hogy külpolitikánk számai oly férfiu kezében futnak össze, kinek nemcsak világos és széles tekintete van a készülő események iránt, hanem nyugodt vérért is megtudja őrizni, ha a felmerülő veszedelmek csak azoknak látszatával bírnak s nem valóban veszedelmek. Az az imponáló nyugalom, melylyel Goluchowski gróf külügyminiszter az eseményeket szemügyre veszi, magától átszáll mind azokra a többi tényezőkre, melyek a közvéleményt befolyásolni képesek, s ez a nyugalom és tárgyilagosság kifelé is imponál s minden hangos kardesörgetésnél és felesleges megfélemlítésnél többet használ.

A közigazgatás egyszerűsítése. A Pol. Ért. jelenti: Széll Kálmán belügyminiszter tudvalevőleg felszólította az árvaszékeket, hogy az általuk használt nyomtatványokból három-három példányt mintául küldjenek föl a minisztériumba. E beküldések határideje most augusztus 15-én járt le s minden megyéből 90—100 darab mintát terjesztettek föl. A belügyminiszter e mintákat átvizsgálja s ezekből állapítja meg a kötelező egységes mintát.

A szabadelpvüpartnak szeptember 2-ára, esti 7 órára hirdetett értekezlete — a mint értesülünk — elmarad, minthogy a miniszterelnök szeptember 3-án, a képviselőháznak a szünet után tartandó első ülésén ugyanis nyilatkozni fog a Ház munkarendjére nézve.

A községi jegyzők működése. Liptó-Szent-Miklósról írják, hogy közigazgatási bizottságban ellenzéki részről felszólaltak az ellen, hogy a szabadelpvüpart végrehajtó-bizottságaiba községi jegyzőket is beválasztották. A bizottság ezért felírt a belügyminiszterhez utalgatás iránt. A belügyminiszter 74.152/1901. számú rendeletében a következőket válaszolta:

„Az 1899. évi 15. törvényezikknek a jelen országgyűlés berekesztését követő napon hatályba lépő 167. §-ában foglalt rendelkezés szelleménél fogva községi és körjegyzőnek [politikai vagy képviselőválasztási kérdésekkel is foglalkozó pártba, bizottságba, vagy egyesületbe léphetésük tilva nincsen, de a minőségbeni ténykedésüknek nem szabad ellentétbe jönni az időzett törvényszakasz világos, tilos rendelkezésével.

A „Székely társaság” Kézdivásárhelyen.

A marosvásárhelyi székely társaság folyó év július 3-án tartott értekezletében kimondotta, hogy a székelyföld minden pontján, minden városában minden nagyobb községében székely társaságokban hozza össze fájunk azon egyéneit, munkássait, kik népünk anyagi és erkölcsi helyzetének javítását szívóken viselik, azért tenni, munkálni kedves kötelességének ismerik.

E célból két kiküldöttje folyó hó 28-án, szerdán megjelenik városunkban is.

Tervünk az, hogy a központ kiküldöttjeit már szervezkedve fogadjuk s így méltán tesszem fel a kérdést, mik az indokok arra, hogy a székely társaságot Kézdivásárhelyen is létesítsük.

Midőn azt látjuk, hogy a székelyföld közgazdasági, közérkölciségi sőt társadalmi viszonyai is az utóbbi 30—40 év alatt rendellenesen alakulnak,

azt tapasztaljuk, hogy régi erényük zománca eltűnt s az újabbiai bontakozó alapja pedig nem az egészséges fejlődés határkövei között mozog samodern lét küzdelmében itt is ott is elvesztjük a talajt lábunk alól; midőn azt látjuk, hogy ipari és mezőgazdasági fejlődésünkben a féluton megállottunk, midőn az tapasztaljuk, hogy egyházi, tanügyi életünk tekintet nélkül a kézzel fogható erősen kiáltó igényekre, sablonokra dolgozik kérdezhetjük hogy, van-e szükség egy társaságra, mely hivatása magaslátára emelkedve a jobb, a helyesebb cél érdekében cselekedni munkálkodni ohajt.

Számolnunk kell a helyzettel. . . .

Társadalmi életünk által követett eljárásokat jövőben szigorubb kritikai szemüvegen kell megvizsgáljuk.

Egészségesebb fejlődést kell bevarázsoljunk a székelyföld minden porzikájába.

Ezzel tartozunk a Székelyföldnek, a melynek őseinktől biztosított tekintélyét aláaknázni s a bajok felburjánzását tovább közönynyel nézni nem szabad.

Ez a föld a miénk; ennek minden göröngye a multak egy-egy kimagasló emléktáblája. Igen ez a faj büneivel jó és rossz tulajdonságaival együtt a miénk.

Ennek vérkeringését érezzük lüktetni ereinkben. És mégis! Nem merem kimondani a vádat, a mely fajuk iránt tanusított bűnös közönyünknek a a gyümölcse.

A felelősség érzete közös ólomsúlyát érzem lelkemben. De egyaránt kell éreznünk mindnyájunknak, kik őrt állunk fájunk bölcsőjénél.

Nem halljuk-e a kiáltást? Őseink szelleme beszél. Nem is bészéd az már, hanem kiáltás parancsa, mely kötelességeinkre figyelmeztet. Kötelességeinkre a melyet oly régen elhanyagoltunk. Rosz kertésze voltunk e földnek. Megengedtük, hogy gaz és paraj bojtorgán, szurós tövis tegye járatlanná utjait S mi még sem ragadtunk irtó eszközöket: ásót kapát, kést kezünkbe, hogy kiirtsuk a gyomot seltávolítsuk a termő talajt kiélő vissza hajtásokat.

Kire várunk? Nincs hivatásunk e munkára? Hát csakugyan bitorlói, éhhetetlen ivadékaik volnánk e földnek? Nem, nem, hisz ha mindenki (a nagytöbbség hivatva van rá, csak egy nyomot egy erkölcsi félszagséget irt ki ember barátja lelkéből; csak egy ember anyagi megsemmisülésének állja is útját csak egy gyenge növénynek, egy székely honfi társnak elesett gyermekének nevelését vállalja magára segítő védő karunk itt is ott is kitarva, egy pár évtized, megtisztul a vészes felhőktől a láthatár s lesz a székelyföld a mi volt: paradicsom, a magyar haza egyik ékessége, disze, a boldogság hazája.

Igen e munkára vállalkoztak azok, kik a székelytársaságok szervezésével a hazafiság, az ember baráti szeretet, e két hatalmas erő válogatott eszközeivel be kívánnak boesátkozni fájunk nem helyes keretek között mozgó élet rendszerének, társadalmi-anyagi, erkölcsi viszonyainak a modern követelmények által parancsolt reformálásába.

Legyenek üdvözlőve a nemes törekvés apostolai. Szívesen várjuk városunk falai közé.

Fájunk annyi nemes vonással van meg áldva mint egy nép faj sem a föld kerekén.

Hibái is nemes lelki alap anyagára utalnak. Azonban tény az, hogy minden nemes növény jobban igényli a gondozást, mint a vad. Ez utóbbi silány gyümölcsét megtermi művelés nélkül is, míg az első elesenevész a nélkül, addig, míg termést hozhatna.

Ha az anyagi erkölcsi bajok feltornyosultak a

székely földön, ne keressük nagyon távol az indító okot.

A humanizmus a tudás az ismeretek, a munkássági hajlamok jó irányban való lefoglalása, a helyes életelvek terjesztésével, az anyagi jólét tényezőinek megadásával biztos boldogulunk.

Ezen feltételek megadását írja zászlójára a létesítendő Székely társaságunk Kézdivásárhelyen is. S hogy a fontos feladatának megfelelőhessen tagjait a társadalom különböző rétegéből azon egyének sorából választja be, a kik kellő ideálizmussal higgadsággal, gyakorlati tudással, erkölcsi bátorsággal fölnyúlva bírnak arra nézve, hogy a társaság nagy horderejű céljához képest egyöntetűen működheszenek.

Állandó helyiségében két hetenkint egyszer tart összejövetelt, a fehér asztal mellett, hol kerülve a frázisokat, a tartalom nélküli okoskodásokat, feleketeskedést, a párt politikai nézetek nyilvánítását, a napi eseményekkel kapcsolatban, vagy azon kívül is előbb említett faji érdekeinket megbeszéli, s a megbeszéltek alapján hozza meg határozatait, melyeknek a többi haszonezélu Sz. társaságokkal váltva a marosvásárhelyi székely társaság útján, szükség esetén megfelelő társadalmi mozgalmat indítva, vagy a legfelső forumnál igyekszik érvényt szerezni.

Tagjaiban a testvéries együtt érzést fejlesztvén a munkára képes társadalmi-élet számára egészséges köz-szelmet teremt.

Létező székely-társadalmi bajaink és más fogyatkozásaink szótlanak sata-sorba. Sorakozzunk!

Az okok, melyek a székely társaságoknak a jelzettem célzattal való szervezését parancsolják, láteznek.

Vajha mivel többen megértenék, átérznék a székely föld, ez édes anya eszé s egyszersmint parancs szavát.

Kiss Jenő.

TANÜGY.

Értesítés.

A kézdivásárhelyi állami elemi fiú és leányiskolába az 1901–1902. iskolai évre szóló beírások f. évi szeptember hó 2. 3. 4. és 5-dik napjain d. e. 8–12 és d. u. 2–4 óráig intéztetnek el. A javító, vagy felvételi vizsgálatok szeptember hó 6-án d. e. 8 órától kezdődőleg tartatnak. A kik tehát javító, vagy felvételi vizsgálatot szándékoznak tenni, a kitűzött idő előtt 2 nappal kötelesek az intézet igazgatójánál jelentkezni.

Tandij nines. Felvételi díjban és a tanítói nyugdíj javára minden tanuló köteles egy korona és 30 fillért fizetni. A teljes szegénységüket igazolókat a

gondnokság még a felvételi díj fizetése alul is felmenti.

Az iskolai év szeptember hó 7-én kezdődik.

Kézdi-Vásárhelyen, 1901. augusztus hó 21-én.
Kovács Daniel, M. Székely János,
gondn. elnök. jegyző.

Irodalom.

Uj paedagógiai folyóirat. Előkelő színvonalon álló paedagógiai folyóiratot szerkeszt „Egységes Nemzeti Közoktatás” (ezimen Deme Károly szombathelyi polgáriskolai tanár, az ismert tankönyvíró. Eddig a júliusi és augusztusi füzetek jelentek meg bő és igen becses tartalommal. A külsőleg is csinos kiállítású, finom papírra nyomott havi folyóirat előfizetési ára egy évre 8 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szombathely, Szél Kálmán-utca 11 sz. A tanítói könyvtárak részére melegen ajánlható.

Pályázat. A „szőlészeti borászati lap naptára” a jövő évre ugyis dus tartalmát szépirodalmi rovattal fogja meg bővíteni. E célból rövid, tárczaalakú ciklikre pályázatot hirdet. A tárgy szabadon választható, de kívánatos, hogy benne a szőlészetre vagy a borászatra vonatkozás legyen, tehát szak-tárca és irodalmi színvonalon álljon. Első díj 25 korona, a másik díj 10 korona. Határidő f. évi szeptember 15. A bírálatot szívesöggől elfogadták: dr. Horváth Ádám orsz. képviselő és Vajda Viktor főreáliskolai tanár. A jelgés pályázatok a „Szőlészeti és Borászati Lap” szerkesztőségéhez (Kecskemét) küldendők.

A Magyar hirlap éppen tizenegyedik esztendeje szolgálja már a magyar közönség érdekeit s e hosszú pályafutása alatt mindenkor ugyanaz volt elvhűsége, következetesége, önzetlensége, mint az első napon.

A Magyar Hirlapot az eszmékért vivandó harc vágya teremtette meg, s ami megerősítette és a kitartásra szilárdá tette: a közönség állandó bizalma és ragaszkodása volt.

Természetes jutalom ez a bizalom mindazért, amit a Magyar Hirlap a hazáért s a nemzetért egész lélekkel és soha nem eszökkenő buzgalommal tett és folyvást tesz.

Az igazi, hamisítatlan szab. delvűség ennek a lapnak a talpköve, s a demokratikus eszmékért való lelkesedésben találja megdönthetetlen oszlopait.

Semmiféle pártkötélkhez nem tartozva, szabad szótát biztosít magának mindig és mindenben a Magyar Hirlap. Csak a közérdek az, amit urál elösmér, s amiért folyvást fáradhatatlanul küzd.

Politikája nemzeti, magyar, demokratikus és liberális. Egyebekben pedig a tiszta erkölcsnek a támasza, harezosa, soha nem pihenő agitátora.

A Magyar Hirlap szerkesztősége csupa kiváló íróból áll, akik mindegyikének van valami eredeti

sége, specialitása, s ezzel válik különösen becsessé a lapnak.

Irodalmi része a Magyar Hirlap-nak elsőrangú. Tárczái csupa hírneves írók tollából valók. Regényei nagy feltűnést keltő kiválóságok. Hírszolgálatát páratlanul gyors és megbízható.

A Magyar Hirlap egy sorog kedvezményt ad előfizetőinek teljesen ingyen, minden díj nélkül. Ezek között a legegyszerűbb az az ingyen könyvtár, amit az állandó előfizetők kapnak karácsonykor.

Tizenkét kötet gyönyörű regényt ad a Magyar Hirlap minden előfizetőjének, aki megszakítás nélkül egész éven át előfizet a lapra. Különbön pedig minden előfizető annyi regényt kap, a hány hónap óta egyfolytában előfizetője karácsonykor a Magyar Hirlap.

A tizenkét regény, ugy az eredetiek, mint a fordítottak, megannyi remekmunka.

Az eredeti regények szerzői közt van Jókai Mór, Bródy Sándor, Bárony István, Abonyi Árpád, Molnár Ferenc stb.

Ezek közül kettőt, a Bárony István meg az Abonyi regényét, mutatványul már meg is kapták az előfizetők.

A kedvezmények ezen kívül még a következők:

Az új előfizetők ingyen kapják meg az éppen közlés alatt levő könyvek nyomott lapregény elejét.

A szerkesztő üzenetekben minden előfizető, a ki komoly kérdéssel fordula laphoz, teljesen megbízható választ kap szintén díjtalanul.

A Magyar Génusz című pompás havi folyóiratot kedvezményes áron kapják az előfizetők, negyedévre 2 koronáért.

Kedvezményes áron, negyedévenként 75 krajczárért (1 korona 50 fillér) jutnak egyszersmind a „Francia Divalapokhoz” és a „Képes Gyermeklapokhoz” negyedévenként 50 kr. ért (1 korona.)

A lap előfizetési ára félévre 7 ft (14 korona), negyedévre 3 ft 50 kr. (7 kor.), egy hónapra 1 ft 20 kr. (2 korona 40 fillér). A „Magyar Hirlap” kiadóhivatala Budapest, V., Honvéd-utca 10. sz. a van.

NAPI HIREK.

— Kinevezés. A magyar kir. pénzügyminiszter Reznék Károlyt, a kézdivásárhelyi kir. adóhivatal ellenőrt kinevezte kir. adótárnokká Fogarasba. A rokonszenves képzett tisztviselő távozását városunkban sokan sajnálják, de előléptetéséhez velünk együtt őszintén gratulálnak.

— Meszlényi Lajos meghalt. Gyásza van a magyar parlamentnek és a függetlenségi és 48-as pártnak: Meszlényi Lajos, a fehérmegyei esákvári kerület országgyűlési képviselője, aug. 20-án éjjel Székesfejváron elhunyt. Pártkülönbség nélkül őszinte fájdalommal fog halála mindenkit eltölteni.

— Remek, igazán nagyszerű! — Lázasan tollat ragadva teszi papírra a dicső strófát s mintegy bele meledve folytatja azt tovább míg végre egy jó árkuat már teleírt, végezve dicső versét pedig a következő képpen:

Mondd hát nem vagyok én író?
Különb mint a szolgabíró!

Alig írhatta le az utolsó szót, midőn belép a falu esze, a kisbíró a kerülővel s meg egy pár korifeussal, sokat mondó „adjon istennek” köszöntve a nótárius urat.

— Fogadj Isten! No hát mi baj van Péter? kezdő a beszédet Szalóky, letéve irgalmasan forgott pen áját.

Hát bizony jegyző ur valami nagy baj nem volna, ha csak nem az, hogy panaszra jöttünk! — szónokol Péter kománk.

És mi sérelmük van? — vág közbe a poczisból átszellemült nótárius.

— Hát bizony egyéb nines, minthogy a tiszteltes uram marháit az András szomszéd tagjában iegelni találtuk, s most azért jövének, hogy tessék a tek. jegyző urnak a főbíró urhoz ezt följelenten mert hát mi sem tűrhetjük, hogy véres verejtékes munkánkat más jószágá elpusztítsa.

T Á R C Z A.

A harmadik levél.

Írta: Szántó Vitus.

(Folytatás és vége.)

Mintha legalább is a „nagyságos fináncz-direktor ur” 58 korona rendbirsággal sujtotta volna Szalóky nótárius urat, oly leverten tért haza Pimpinellától, kinek a poéták felől tett kedvező nyilatkozata nem hagyta nyugodni szerelmes szívét!

— Mit, hát én talán nem tudnék verset írni?! Nem tudnám megénekelni a napot, holdat, a csillagokat s ha kell még az én aranyos Pimpinellámat is?! Nem azért választott meg engem nemes Locsmánd községe pennájának, hogy azt forgatni ne tudjam! — fakadt ki önmagában a mi nótáriusunk szerényke irodájában.

— Eh! majd megmutatom, hogy én is tudok! Még pedig nem is egyet, tizet, harminczet, ötvenet s ha kell egy egész könyvet, hadd lássa az én tubiczám, hogy Szalóky János kaputja alatt nem közönséges lélek lakozik. Hadd legyen én álmainak netovábbja, én, én, a locsmándi nótárius, ki oly gyönyörű verseket tudok írni! Az ám!

S ezzel leült egyik s egyetlen író asztalához megmutatandó a világnak, melynek határai előtte csak a parokhiáig terjedtek, hogy róla sem feledkezett meg a Muzsa, midőn esőkját osztogatta.

— De hát, hogy is kezdjem?! Csengő legyen, mint a locsmándi templom kis harangja, édes mint a Pimpinella esőkje — oh ha ezt én kóstoltam volna — érzőgs mint mint mint a nagyságos alispán urhoz teendő alázatos jelentésem — ömleng Szalóky uram önmagában tollát írásra készen tartva.

— No de rajta, most ugy sem zavarnak feleim, most nyugodtan tehetem le eszméimet. Az első sorban is az Ő neve lesz benne! Pimpinella . . . Pimpinella! Ez eddig jó lenne, csak ehez most rim is szükséges! Pimpinella . . . ella . . . ella. No ez nem megy — töpreng magában a mi nótáriusunk.

— Pimpinella Pimpinella nella . . . nella . . . pimpi! Eh! meg van! Nellapimpi! Miért ne lehetne ez jó! Remek! Ha lehet Pimpinella, miért ne lehetne Nellapimpi is?! Erre már van rim: Nellapimpi . . .

Oh te bájos Nellapimpi
Imád lovagod Szalóky
Szeretlek mint a tabellát
Mint az édes Pimpinellát

Az örökösen vidám, kedélyes Lulunak csak barátai voltak, s haragudni igazán még politikai ellenfelei sem tudtak rá. A házban, a folyosókon s bárhol másutt, ha megjelent a mosolygó arcú, piros-pozsgás képű, alacsony, zömök Meszlény Lulu, gomblyukában az elmaradhatatlan vörös szegfűvel, a derűs jókedv áradt szét. Temetése nagy részvéttel történt meg f. hó 22-én.

— **Eljegyzés.** Dr. Borbáth Géza, alsócsernátoni orvos, Borbáth Pál vizaknai ref. pap és neje Bartha Póli fia, aug. 15-én jegyezte el Dálnokban özv. Gaál Zigmundné sz. anyasági Forró Berta bájos leányát. Bertát Szerenese kísérje a megkövetendő új frigyet.

— **Virághullás.** Ifj. Czimbalmos Ferenc közdivásárhelyi tekintélyes műasztalos és nejét Presztli Mariskát súlyos csapás érte. Ártatlan kedves kis leányuk; Mariska f. hó 22-én örök álmra hunyta szemét. Virághullás idején látta meg a napvilágot; ragyogó tavaszt vitt a kis családi körbe s az első forró nyári nap perzselő melegében, váratlanul szakadt le az édes szülői keblekről, fűző örzéseket okozva mindazoknak, kik szerették. Megelő részvét között sokan kísérték ki f. hó 23-án a ref. temető-kerben levő családi sírba. Legyen álma édes.

— **Székely Társaság.** Néhány lelkes intelligens székely kezdeményezésére f. hó 23-án Közdivásárhelyen is megalakult a székely örökös ki- zárólagos támogatására a „Székely Társaság.” Az alakuló ülést a kaszinó helyiségében tartották meg; megválasztották az ideiglenes elnököket és titkárt; megbeszélték az alapszabályok főbb pontjait, s ennek végleges szövegezését az augusztus 26-án d. u. 5 órakor tartandó ülésben fogják eszközölni. A marosvásárhelyi „Székely Társaság” kiküldöttjei: Barabás Endre tanár és Máthó József lapszerkesztő, a székely kérdésnek mindketten lelkes harcosai — f. hó 28-án, szerdán érkeznek Közdivásárhelyre, a teendők bővebb megbeszélése végett. Őket már a véglegesen megalakult Székely Társaság fogja fogadni, s vendégekül látni. Innen Kovásznára fognak a kiküldöttök utazni, hol augusztus 29-én folytatják szervező munkájukat. Augusztus 30-án Seps-Szent-Györgyön, augusztus 31-én Csik-Szeredán, szeptember 1-én Csik-Szent-Mártonban, szeptember 2-án Baróthon lesznek.

— **Új tűzoltó-tisztek.** Julius 29-ikétől aug. 18-ig Budapesten tűzoltó-tiszti tanfolyam tartatott. A közdivásárhelyi önkéntes tűzoltóegyesület részéről Nagy Gerő énekvezér és Szabó József áll. isk. tanító vettek részt a tanfolyamon kitar- tó szorgalommal, melynek eredményeül a f. hó 16. és 17. napjain tartott elméleti és gyakorlati vizsgálaton a tűzoltó-tiszti képesítő-vizsgálatot mindketten igen jó sikerrel letették s erről megfelelő oklevelet is nyertek. A midőn a két új tisztnak szívesen gratulálunk, hiszszük, hogy szerzett ismereteiket városunk tűzoltó-egyesület érdekében megfelelő buzgalommal érvényesíteni törekednek. Egy-

üttal meleg elismeréssel adózunk a tűzoltó-egyesület parancsnokságának és Közdivásárhely város tanácsának, a melyek anyagi támogatásukkal elősegítették, hogy a tűzoltó-egyesület tisztikara két jól képzett taggal szaporodjék.

— **Halálozás.** Borosjenői Molnár A. Isvánt, gyógyszerész az aradmegyei Gurahonczán, f. hó 20-án, életének 57-ik évében, hosszas szenvedés után, elhunyt. Tetemét aug. 22-én helyezték örök nyugalomra. A boldogult hosszú ideig Közdivásárhelyen lakott, hol jó hírű fényképészeti műtermet tartott fenn. Özvegye sz. Györgyakab Rozálián kívül 4 gyermeke: Hajnalka, Katinka, Lajos és Janka, továbbá veje Tóthpál János és unokája Bandi gyászolják az elhunytat, Nyugodjék esendően.

— **Halálozás.** Benkő József, kir. járásbíró-sági aljegyző, életének 29-ik évében, hosszas szenvedés után Szirazaján elhunyt. Aug. 23-án d. e. temették el nemrég elhunyt atyja mellé örök nyugalomra.

— **Nyugdíjazott tanító.** Czibak József hilibi róm. kath. kántortanítót f. évi aug. hó 31-ével a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter nyugalmába helyezte.

— **Lelkesválasztás Bukarestben.** A bukaresti ev. ref. egyházközség aug. 4-én tartott közgyűlésében a Bartalus János esperes-lelkész lemondásával megüresedett állásra egyhangulag Németh Sándor kolozsvári segédlelkészt választotta meg, a kinek helyébe — mint értesültünk — Czirmay Zoltán, a közdivásárhelyi ref. egyházközség színtelhet-ségű segédlelkésze van kiszemelve.

— **Papválasztás.** Csikszentmiklóson másodikban a napokban volt meg a papválasztás Jakab Lajos alesperes vezetése alatt. Megválasztottak: I helyre Balázs Ferenc altorjai plebános 136, II helyre Rancz János, csikkarezfalvi plebános 105 és III helyre Fazakas Gáspár, csiksomlyói főgym-nasiumi paptanár 101 szavazattal. Ugyanezen napon volt a választás Csikszépvizen is. Itt első helyre Kovács Mihály eszicsói lelkész második helyen. Németh Gyula szépvízi expositus káplán s harmadik helyen Fejér Gerő, gyulafehérvári főgymnasium pap-tanár választottak be a szemináriumba.

— **A Nemzeti Zenedében** a növendékek be- iratása folyó évi augusztus hó 30-ától bezár. szeptember hó 5-éig az intézett helyiségében (Budapest IV. ker. Újvilág utca 14. sz.) naponként délelőtt 9–12 óráig történik. Ezen időn túl csakis külön igazgatói engedély alapján naponként délután 3–5 óráig. Mindkét nembeli növendékek felvételeknek az ének, zongora, orgona, czimbalom, hárfá, az összes vonos- és fúvó-hangszerek, továbbá az összhangzattani, zeneszerzési, zenetörténeti és esztétikai tanszakok- ba a vonosnégyes és zanakari iskolába, valamint az egyházi és lythurgiái tanszakokba is. Beiratási díj 12 korona. Budapest, 1901. évi augusztus hó 20-án.

Bartay Ede kir. tanácsos, a „Nemzeti Zenede” igaz- gatója.

— **A „Mensa Academika” pályázata.** A buda- pesti „Mensa Academika Egyesület” az 1901–1902. tanév I. felére a következő pályázatot hirdeti: 1. Az egyesület választmánya által betöltendő mintegy 120 ingyenes, illetve földijas ebédsegélyre. E helyekre csak tudomány-egyetemi hallgatók pályázhatnak. A kérvény az elnökséghez czimzendő. 2. Bojár gróf Vigyázó Sándor es. és kir. kamarás úr 6 Méltósága által betöltendő négy ingyenes ebéd- és vacsora- segélyre. A kérvények az alapítványhoz czimzendők. E helyekre csak keresztény, tudomány-egyetemi hallgatók pályázhatnak. 3. Háromszék, Torontál, Trenesén és Ung vármegyék, — Pozsony, Szabadka, Szatmár-Németi és Temesvár sz. kir. városok alis- pánja ill. polgármestere által betöltendő egy-egy ingyenes ebéd- és vacsorasegélyre. E kérvények az illető törvényhatóságokhoz czimzendők, az illetékesség világos feltüntetésével, a mennyiben ezen alapítványi helyekre első sorban csak az oda illetékesek tart- hatnak igényt. E helyekre tudomány- és műegyetemi hallgatók pályázhatnak. Mendezen bolygótelten kér- vőnyekhez melléklendő: a) index v. indexmásolat (első éveseknél érettségi bizonyítvány), b) a részletekre is kiterjedő szegénységi bizonyítvány. A kérvények (az alapítványos helyekre is) az egyesület hivatalos helyiségében (IV. Molnár-utca 11. sz.) adandók be. A 2. és 3. alatti kérvények beadási határideje szeptember 12., az 1. alattiaké szeptember 20. Buda- pesten, 1901. Nagy-Boldogasszony napján. A El- nökség.

— **A bodoki Vilma forrás** újabb kitüntetése. A Vilma forrás vizét mely kedvező vegyi össze- tételénél fogva egyike a székelyföld legjobb ásvány- vizeibek, a Nagyméltóságú belügyi miniszter csak nem régiben minősítette gyógyviznek, hogy ezen kitűnő ásványviznek ismertetése és használata ha- zánkban minél szélesebb körben terjesztessék, mint a Vasuti és közlekedési közöny f. évi 98 számában olvassuk, újabbban a kereskedelemügyi miniszter is engedélyt adott, hogy a „Vilma-forrás” hirdetmé- nyei a m. kir. államvasutak állomásain és pálya- udvaraiban ingyenesen kifüggesztessenek.

— **Felvétel a közigazgatási tanfolyamra.** A marosvásárhelyi közigazgatási folyam igazgatójá- tól vettük az alábbi értesítést: Közhírré teszem, hogy a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur- nak f. hó 2-ről 86681–1901. szám alatt kelt s hozzám intézett leirata az 1901/2 évi községi köz- igazgatási tanfolyamra jelentkezők felvételi hatá- ridejéül folyó hó 26–31-ik napjait állapítja meg. Marosvásárhelyt, 1901. augusztus 9. Dr. Molnár Gábor főszolgabíró, mint a községi közigazgatási tanfolyam igazgatója.

Itt meghökölt Szalóky uram: a realizmus az idealizmus fölé kerekedett s harcot vívni egymás ellen. Mert hogy is férne az össze, hogy a kihez most ő oly szép szerelmes verset írt, annak apja ellen panasz levelet fogalmazzon ugyanazon szent s ihletett órában. Hisz ez lehetetlen! . . .

Ámde Péter kománk engedni a 48-ból leg- kevésbé sem mutatott hajlandóságot s határozottan kívánta a panasz benyújtását „mert hát a szegény ember földje sem a Csáky-szalmája, a kiből a pap tehenének is szabad legyen turkálni!”

Péter atyáinkfiának minden szavából kitűnt, hogy ő is ama bizonyos harmadik párthoz tartozott hajdanta, a mely nem annyira a Szalóky uram meg- választása ellen, mint inkább a tiszteletes hajlamai miatt táplált kedvezőtlen véleményt a létező állapo- tok felől. A lakosság jogait pedig mint nótáriusnak megvédeni kötelességében áll, s így bár kénytelen kellett lenni de ama bizonyos panasz fájó szívvél ugyan azonban a tiszteletesre nézve elég lesújtóan, meg- szerkesztetett.

Egy leányhoz intézett szerelmi zengemény, és egy atya ellen, ugyanazon leánynak az atyja ellen tett terhelő panasz egy és ugyanazon asztalon, egy és ugyanazon embertől megfogalmazva, egymás mellett, lehet-e ennél tragi-komikusabb helyzet?! . . .

No de Szalóky uram előtt népének jogos kíván-

sága úgy látszik — épp oly szent és sérthetetlen vala, mint lángoló szerelme. Egy darabig önmaga is gondol- kodóan szemlélte az egymással cél és tartalom tekintetében homlok egyenest ellenkező írást s aztán fölkapva az egyiket borítékba tette s átadta Péter kománknak, hogy azt illetékes helyére juttassa. A zengeményt is a nélkül, hogy beletekintett volna, borítékba helyezve, szép gömbölyű betűkkel reá irta a Pimpinella nevét, hogy aztán még melegiben elküldhesse neki, s ő maga pedig leült ismét aszta- lához, hogy ideje legyen egy kissé a történetek fölött gondolkodni is.

Denique, a két írás rendeltetésük helyére el- jutott s hogy minő volt azokra a válasz ezt csak sejteni, de elképzelni nem lehet. Mert a midőn Pé- ter másnap beállított az ő szomszédjával, hogy át- adja a főbíró ur választát, hej volt melege Szalóky uramnak. Mert hát nem is volt az nagyon terje- delmes, csak éppen annyiból állott hogy:

— Tartsa a jegyző ur máskor bolondnak a szamarát s ne küldjön be panasz helyett oly kegyet- len rossz rigmusokat a melyet még a szolgabíró sem tud megírni, mert biz’ az oly komisz, hogy meg- érdemelje a jegyző ur, hogy megrendbírságotlák érte!”

Hogy minő képek lebegtek erre a Szalóky uram ihletett lelke előtt, azt leírni csak épp önmagá-

nak lehetne, s hogy ezek a képek minő alakot ölthettek akkor, midőn a tiszteletesek eselődje éppen e kritikus pillanatban egy rövidke levéllel állít be, melyben egyébb foglalva mint az, nem volt, hogy: „Ha egy oly kétszínű ember, mint a jegyző ur nem szégyelt a parokhiára járni, hát ezután kerülje azt, mert judisoknak nem tisztesseges család, hanem sprünnyél való!” — Azt ugyan csak a nótárius ur magasán szárnyaló tolla csesztelhetné a legjobban.

Mire ama furesa képek elvonultak Szalóky uram költői lelke előtt ismét asztálhoz ült és ismét levelet írt, ama bizonyos harmadik levelet, mely sem szerelmes levél, sem panasz-levél nem volt, s a mely nem szólott sem Pimpinellához, sem a főbíró urhoz, hanem egyenesen Loesmánd nemes köz- ségéhez, bucsuzván tőle végül ekképpen:

„Isten veled Loesmánd község,
Legyen köztetek békeesség
Itt hagyom a falutokat,
Mint szent Pál az oláhokat.
Mert jól van deákul mondva:
Nemo est poeta in patria aliena!

S a poeta nótárius hátra hagyva a harmadik s elődeihez méltó levelet, nyomtalanul eltűnt a látó- határról! . . .

KÖZGAZDASÁG.

Haltenyésztés.

IV.

Hangsúlyoznunk kell, hogy e tó vize egyike a legszikesebb rizeknek; példája legjobban mutatja tehát, hogy nagy terjedelmű szikes vizeink halászati-lag igen jól értékesíthetők.

Befejezésül még a hogyvidéki pisztráng tenyésztéséről kell, néhány szóval megemlékeznünk. Amennyiben a pisztrángnak s általában a lazacféléknek intenzívebb tenyésztése már különlegesebb tanulmányokat igényel, s így csak a hivatalos szakembernek nyújthat sikert, tisztán csak a szabad vizek benéposítására akarunk utalni, mint olyan dologra, mely a mezőgazdasági foglalkozás keretében igen könnyen elvégezhető s a vizek értékét mégis rendkívüli mértékben fokozhatja. A lényege abban áll, hogy a mesterségesen nyert s megtermékenyített ikrát a költés tartama alatt megfelelő védelemben s gondozásban részesítjük s így elejét vesszük a szabad természetben egyébként előálló nagy veszteségnek. A kikelt ivadékok aztán közvetlenül a patakba helyezzük ki, a melybe ott, a hol csak lehet, zuhogókat csinálunk. Az ikrát a földművelésügyi kormány ez idő szerint díjtalanul osztja szét; úgy szintén a költésre való edényeket is. Ezeket az edényeket védett helyeken kell elhelyezni, de ha

ilyen alkalmas hely nincs, megfelelő bódét, u. n. költőházat kell építeni. Egy ilyen körülbelül 30.000 pisztráng ikra kiköltetésére alkalmas 100-105 koronából kiállítható; ennyi ikrából nyert ivadék bőven elég 25 kilométer hosszú patak behalásítására.

Hogy e csekély fáradsággal járó munkát minő gyorsan jutalmazza siker, arra a következő példát hozzuk fel. Greiner A. abosi (Sáros m.) birtokos egy 3-4 kilométer hosszú kis erdei patakot kezdett gondozni 1898-ban. A patakban az előtt is volt pisztráng, de kevés és apró. Mindenekelőtt számtalan kis zuhogót csináltatott a mederben; berendezett egy kis költő telepet, a melyben évenként 10.000 drb ikrát költet ki és pedig felerészben közönséges pisztrángot, felerészben pedig szivárványos pisztrángot.

Az eredmény már 1900-ban abban mutatkozott, hogy míg azelőtt az egész patakban alig volt 200 drb apró pisztráng, ez évben a patakból fogyasztásra kifogott 200 drb pisztráng hiánya egyáltalán meg sem látszott.

Az ikrából nevelt halaknál a két éves szivárványos pisztrángból 8-12 drb nyomott 1 kilót, a közönséges pisztrángból 15-20 drb. Amaz tehát kétszer oly gyorsan nőtt.

A szivárványos pisztráng egyébként is sokkal kevésbé kényes, mint a közönséges pisztráng. Az ikrájából kevesebb pusztul el, már csak azért is, mert nem telen, hanem tavasszal ívik; az ivadék nem fogékony betegségek iránt; a nagy hal pedig túri a

melegebb s zavarosabb vizet is, ezért különösen a vízfolyások átmeneti szakaszain ajánlatos a tenyésztése, közvetlen a közönséges pisztráng regioja alatt, ahol nálunk nemesebb hal nem fordul elő.

E rövid ismertetés keretében felhozott adatok csekély számuak ugyan, de a lehető legkülönbözőbb viszonyok között hazánkban elért eredményekről adnak felvilágosítást s így a halasgazdaságok iránt érdeklődő közönségünknek bizonyára ezek adják a leghelyesebb s legmegbízhatóbb tájékoztatást.

Felolós szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó lap tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*)

Nyilvános köszönet.

Kedves egyetlen leánykánk halála alkalmával oly melegen nyilvánult a részvét irántunk, hogy az minket arra kötelez, hogy a nyilvánosság előtt mondjunk érte hálás köszönetet. Fogadják tehát mind azok, kik mélyszégyen bántunkban részvételükkel vigasztalni igyekeztek s nevezetesen a közdivásárhelyi ev. ref. dalkör és a eszmadia társulat leghálásabb köszönetünköt.

Kézdi Vásárhelyen, 1901. aug. 24.

Ifj. Czimbalmos Ferencz,
és neje.

*) E rovatban közérdekű közleményeknek készséggel adunk helyet, a felelősség azonban a beküldőt terheli. Szerk.

HIRDETÉSEK.

Háromszékvármegye Alispánjától.
Sz. 16829—1901.

Hirdetmény.

Háromszékvárm. igazoló választmánya a vármegyei legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagoknak 1902-ik évre összeállított névjegyzékét kihirdetés végett másolatokban velem közölte.

Az 1886. évi XXI. t., cz. 28. §-a értel-

mében ezennel közhírré teszem, hogy névjegyzéke a vármegye házánál f. hó 23-tól kezdődőleg közszemlére kifüggesztetett, s az ellen a kifüggesztéstől számított 15 nap alatt a vármegyei „állandó bíráló választmány”-hoz” címzendő s hozzám beada dó fellebbezésnek van helye.

Sepsi-Szent-Györgyön, 1901. év augusztus hó 23-án.

Szentiványi Miklós,
alispán.

Kiadó lakás

az Ujutoh, a hol nagyságos Elekes Béla kuriai bíró lakik, **jövő év április hó 24-től több évre haszonbérbe kiadó.**

Értekezhetni lehet e lap kiadó-hivatalában.

(116. 3—3.)

Sz. 2649—901.
tkvi.

Hirdetmény.

Tamásfalva község tagosítása ügyében a hitelesítésre határnapul f. évi szeptember 16-ára és következő napjai tüzetik ki, azonban ez a hivatalos

akadály folytán elnapoltataik s újabb határ napul f. évi október hó 26. és következő napjai tüzetnek.

Kir. járásbíróság mit telekkönyvi hatóság.

Kovácsna, 1901. aug. 9.

(117. 1—1)

Száva Jakab
kir. aljbíró.

Szám 2148/901. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt a zágoni ev. ref. egyház, végrehajtónak, id. Tusa Elekné s társai végrehajtást szenvedők ellen 2400 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtás ügyében a közdivásárhelyi kir. törvényszék, a kovásznai kir. járásbíróság területén levő Tamásfalva és Szörce község-határán fekvő, a tamásfalvi 58. sz. telekkönyvben foglalt 164 hrsz. ingatlanra 120 korona.

A tamásfalvi 116 számú telekkönyvben foglalt 667 hrsz. ingatlanra 46 kor., a 776—777 hrsz. ingatlanra 106 kor., a 875 hrsz. ingatlanra 68 kor., a 340 hrsz. ingatlanra 42 kor., a 577 hrsz. ingatlanra 72 kor., a 832 hrsz. ingatlanra 20 kor., a 873, 874, 876, hrsz. ingatlanra 28 kor.

A tamásfalvi 94 számú telekkönyvben foglalt 539 hrsz. ingatlanra 34 kor., a 626—628 hrsz. ingatlanra 144 kor., a 781 hrsz. ingatlanra 20 kor., a 1173 hrsz. ingatlanra 88 kor.

A szörcei 147. számú telekkönyv-

ben foglalt 571. h számú ingatlanra 186 kor., a 746—747. hrsz. ingatlanra 302 kor., a 2079. hrsz. ingatlanra 104 kor. Összesen 1380 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi szeptember hó 12 ik napján délelőtt 9 órakor Tamásfalva s folytatólag d. u. 2 órakor Szörce község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron elől is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral, a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóságtól.

Kovácsnán, 1901. évi július hó 18-ik napján.

(119 1—1.)

Száva: s. k.
kir. aljbíró.

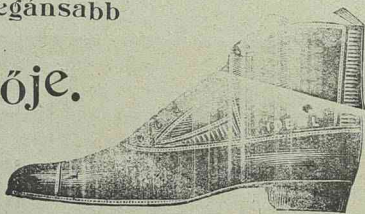
Magyar szab. találmány.

„IDEÁL“

A jelenkor legcélszerűbb
és legelegánsabb

Gzipóje.

16-0 69.)

Kapható: Fejér Lukács fiainál Kézdi-Vásárhelytől.

HIRDETÉSEK

olcsó áron felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél Kézdi-Vásárhelytől